

Aurelia FIERĂSCU

Florentina GOLEA

LIMBA ROMÂNĂ FĂRĂ TAINE

CULEGERE PENTRU
CLASELE II - IV

Editura ALLEGRIA

CUPRINS

I. RECAPITULARE

1. Scrierea cuvintelor ce conțin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi	5
2. Scrierea cuvintelor ce conțin litera m înaintea literei p sau b	10
3. Scrierea cuvintelor ce conțin litera â sau î.....	12
4. Scrierea cuvintelor ce conțin litera x	14
5. Scrierea cuvintelor ce conțin grupurile de litere oa, ua, ea, ia	17
6. Evaluare	22

II. SCRIEREA CUVINTELOR CU LINIUȚĂ

1. Scrierea cuvintelor într-o, într-un, dintr-o, dintr-un, printr-o, printr-un	25
2. Scrierea cuvintelor sa, s-a	28
3. Scrierea cuvintelor sau, s-au	
4. Scrierea cuvintelor la, l-a	39
5. Scrierea cuvintelor ia, i-a	42
6. Scrierea cuvintelor iau, i-au	46
7. Scrierea cuvintelor nea, ne-a	49
8. Scrierea cuvintelor neam, ne-am	52
9. Consolidare, aprofundare	54
10. Evaluare	57
11. Alte situații de utilizare a liniuței de unire/despărțire.....	59
12. Scrierea altor cuvinte care se pronunță la fel, dar se scriu diferit	65
13. Evaluare	69
14. Pagina campionilor	70

III. CUVÂNTUL, PARTE DE VORBIRE

1. Cuvântul, parte de vorbire	71
2. Evaluare	77
3. Substantivul	78
4. Evaluarea nr. 1	87
5. Evaluarea nr. 2	89
6. Adjectivul	91
7. Evaluare	99
8. Pronumele	101
9. Evaluare	108
10. Numeralul	109
11. Evaluare	115
12. Verbul	116
13. Evaluare	127
14. Aprofundare. Dezvoltare	129
15. Evaluare	141

IV. CUVÂNTUL, PARTE DE PROPOZIȚIE

1. Cuvântul, parte de propoziție.....	143
2. Subiectul	146
3. Predicatul	150
4. Evaluare	156
5. Propoziția	158

I. RECAPITULARE

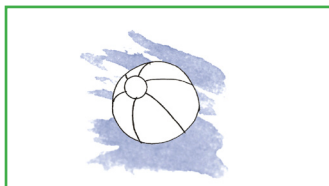
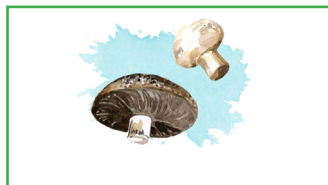
Oana vă propune să vă amintiți!

1. Scrierea cuvintelor ce conțin grupurile de litere ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi

1. Subliniază grupurile de litere învățate:

a) nici
Gelu
minge
arici
Georgiana
Gigel
margine	b) maci
cheamă
circ
chibrit
girafă
Sergiu
Giurgiu	c) gem
ciocan
cere
ciocolată
argint
rugină
ghete	d) merge
ureche
căciulă
alege
Chelaru
ungher
perechi	e) ochelari
religie
Gheorghe
ghimpe
echer
oricine
chin
f) Chișinău
Gheorghieni
Techirghiol
Suceava
Cernavodă	g) Vrancea
Harghita
Argeș
Tulcea
Giurgiu	h) Germania
China
Grecia
Algeria
Argentina	i) privighetoare
ciocănitoare
ciocârlie
potârniche
ghionoaie	j) Chiriac
Gheorghiuță
Angheluță
George
Georgiana

2. Scrie cuvântul corespunzător fiecărui desen:

3. Desparte în silabe cuvintele date:

banchetă, baschet, pachet, cercel, cer, ghicește, cheie, chenar, etichetă, parchet, ridiche, șmecher, veche, ureche, Anghel, înger, mochetă, cheie, jachetă, unghie, Chelaru, Costache, Iordache, Postolache, Vasilache, Sache, Matache.

4. Completează cu silabe pentru a obține cuvinte noi:

ce _____; ge _____; ci _____; Gi _____;
che _____; Chi _____; Ghe _____; ghi _____o;

5. Taie forma incorectă a fiecărui cuvânt:

așchie - așcie	ciapă - ceapă	genunci - genunchi
chiamă - cheamă	ciașcă - ceașcă	împachetat - împachietat
geam - giam	încheiat - închiat	gheozdan - ghiozdan
ghiață - gheață	chilogram - kilogram	ghicitoare - chicitoare
cearceaf - cearșaf	geometric - giometric	cinema - cenema
Georgiana - Georgeana	Ghiorghe - Gheorghe	ghiară - gheară

6. Eu spun una, tu spui multe!

pachet _____	buchet _____
chec _____	unghie _____
jachetă _____	etichetă _____
șmecher _____	cireașă _____
rachetă _____	chenar _____
chelner _____	chemare _____
focă _____	mac _____
chirurg _____	veche _____
chiflă _____	chelie _____

2. Scrierea cuvintelor ce conțin litera **m** înaintea literei **p** sau **b**

1. Subliniază cu **verde** cuvintele în care litera **m** se află înaintea literei **p** și cu **oranj** pe cele care litera **m** se află înaintea literei **b**:

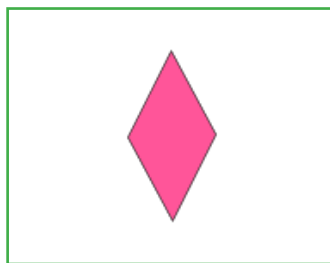
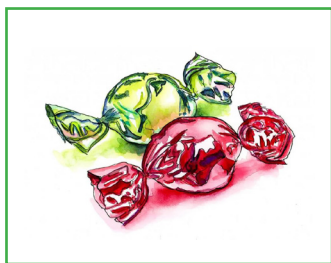
campion, lampă, umbrelă, pompă, poveste, timbru, rampă, bomboană, cumpărător, bambus, robinet, câmp.

Reține!

Întotdeauna, înaintea literei **p** sau **b** se scrie **m** și niciodată **n**.

umbră compas

2. Scrie cuvântul corespunzător fiecărui desen:

3. Completează spațiile libere cu **mp** sau **mb** pentru a obține cuvinte.

te ___ era;

zâ ___ et;

co ___ ot;

plo ___ ă;

co ___ ortament;

ja ___ on;

pa ___ on;

zi ___ ru;

ti ___ ;

ci ___ anzeu;

co ___ unere;

cu ___ ăr;

i ___ rimantă;

sa ___ a;

câ ___ ie;

ex ___ imă;

3. Scrierea cuvintelor ce conțin litera â sau î

1. Subliniază cuvintele care conțin â și încercuiește cuvintele care conțin î.

împărțit, rând, câine, împăturit, urî, râu, mâncare, mînz, început, neînțeles.

Reține!

- Se folosește â în interiorul cuvintelor.
când, vînt
- Se folosește î la începutul sau sfârșitul cuvintelor.
început, a hotărî
- Se folosește î dacă unui cuvânt care începe cu î i se adaugă silaba ne- sau re-.
înscriș, neînscriș, reînscriș

2. Scrie cuvântul corespunzător fiecărui desen:

3. Desparte în silabe cuvintele date:

încă, zâmbet, întins, neîntins, izvorî, câțiva, vânzător, cântec, sârmă, îmbăiat, înțepat.

4. Completează cuvintele cu â sau î, astfel încât să fie scrise corect.

__ncercare, v__nd, Rom__nia, __mpreună, v__slă,, salc__m, __nalt, __nțelept, __ncet,
__ncat, re__nceput, ne__nțelept, ne__ntins, __nainte, gr__u, t__r__, cobor__, dobor__.

5. Scrierea cuvintelor *ia* și *i-a*

1. Citește următoarele propoziții. Observă scrierea cuvintelor marcate prin culoare.

- Alina *ia* (apucă) florile.
- *ia* (cumpără) cartofi din piață!
- Mama *i-a* pregătit o surpriză.
Poștașul *i-a* adus o scrisoare.

Reține!

- Când *ia* formează un cuvânt, poate fi înlocuit cu *apucă* sau *cumpără*.
ia un măr.
- Cuvântul poate denumi și bluza tradițională românească, dar, în această situație, se pronunță diferit.
ia bunicii
- Se scrie *i-a* atunci când sunt două cuvinte care se scriu separat și se rostesc împreună.
i-a spus, *i-a* dat

2. Subliniază *i-a* și *ia*:

La amiază, mama *i-a* poftit pe toți la masă. Tata *ia* coșul de pâine. Oana *ia* farfuriile, iar Ionuț *ia* tacâmurile. *I-a* dat și lui Sam paharele să le ducă. Mâncarea *i-a* încântat pe toți.

3. Scrie forma potrivită după model:

Azi

îl spune

îi arată

îi cântă

îi aduce

îi povestește

îi dă

îi dăruiește

Ieri

i-a spus

7. Transformă, după model.

Ionuț îi dă o carte.

Ionuț i-a dat o carte.

Sora îi îndeamnă pe copii să mănânce.

Oana îi spune adevărul.

Tata îi face un cadou.

Bunicul îi dă un sfat bun.

Ionuț îi mângâie blana lui Sammy.

Bianca îi aduce un dar de ziua lui.

8. Completează cu ia sau i-a, după caz.

a) El nu _____ în seamă ce _____ spus Oana.

Se _____ la ceartă cu cei din jur.

_____ cerut bani să _____ un CD.

Ionuț _____ o carte din bibliotecă.

b) – _____ uite ce vreme frumoasă e! _____ spus Oana colegei ei.

– E ziua mamelor! Fiecare să _____ pentru mama sa câte un dar, propune Irina.

Ionuț _____ o carte. Oana _____ un album cu vederi din țară. Andrei e mic. El _____ dat mamei sale o floare.

c) După concursul de matematică, profesorul _____ lăudat pe cei mai buni.

_____ spus lui Ionuț să lucreze probleme cu grad mare de dificultate. El _____ o culegere de la librărie, să lucreze împreună cu sora sa. Își dorește să _____ și el mereu premii la olimpiadă ca sora sa.

8. Găsește greșelile și corectează-le. Transcrie apoi, în caiet, forma corectă a textului.

Elevii clasei a III-a C au început orele. Doamna învățătoare i-a spus lui Ionuț:

– I-a creta și vino la tablă, Ionuț!

În timp ce scria, Ionuț ia auzit pe Radu și Vasile vorbind. Acesta ia ascultat. Aveau dreptate. Ionuț i-a buretele și sterge greșeala.

Doamna ia pus un foarte bine în catalog.

Mult ia bucurat pe părinții săi rezultatul obținut! Nici Ionuț nu se aștepta să i-a calificativul maxim, deși știe că este conștiincios și i-a totul mereu în serios.

10. Lucru în echipă

- Formați echipe de câte trei elevi.
- Fiecare elev va primi câte un set de trei propoziții din care lipsesc cuvintele:
- Fiecare va împerechea cuvântul din casetă cu propoziția din care lipsește.
- Verificați împreună rezultatul muncii voastre. Faceți corecturile necesare. Cereți ajutorul învățătorului/învățătoarei dacă nu cădeți de acord asupra formei corecte.

a) Copiii _____ așezat _____ la masă.

sa

b) _____ auzit _____ nu?

sau

c) Întrebarea _____ nu _____ auzit bine.

la

d) Tatăl său _____ însoțit _____ petrecere.

ia

e) Mama _____ arătat _____ bunicii.

s-a

f) Păsările _____ întors _____ au plecat?

s-au

g) Pe el _____ auzit cântând nota _____.

l-a

h) Mătușa _____ chemat _____ masă.

i-a

i) Sorin _____ dus în camera _____.

11. Scrie după dictare:

a) Rândunica ia de jos o crenguță pentru cuibul ei.

Oana i-a împrumutat colegei sale bicicleta.

Am citit cartea pe care el i-a dat-o.

Ionuț ia un bilet de tramvai de la chioșc.

El ia aminte la sfaturile mamei.

I-a bucurat mult venirea noastră.

b) El i-a luat Mariei cărțile împrăștiate și i-a făcut observație.

Fata s-a rușinat și i-a cerut scuze, promițând că nu se va mai repeta să ia totul în glumă.

Băiatul i-a primit scuzele și a ajutat-o să ia notițe corect.

9. Consolidare, aprofundare

Ionuț vă propune să recapitulați ce ați învățat.

1. Completează spațiile, alegând cuvinte potrivite din coloana alăturată:

- a) O luăm la fugă _____ ne cățărăm într-un copac?
- b) În goană, _____ lovit _____ un picior.
- c) Sora _____ o _____ de la școală.
- d) Băieții _____ întâlnit pe munte cu un cioban.
- e) _____ vorbit despre nota de la lucrare?

sau / s-au
l-a / la, l-a / la
sa / s-a, ia / i-a
s-au / sau
i-a / ia

2. Încercuiește forma care completează corect fiecare enunț.

- a) Oana **s-a/sa** întâlnit cu prietena **s-a/sa**.

S-au/Sau dus la teatru **sau/s-au** la film?

Oana **i-a/ia** zis lui Ionuț să-și **i-a/ia** o carte de la bibliotecă.

Prietenii **i-au/iau** promis lui Ionuț că-l **i-au/iau** cu ei în drumeție.

Sora mea **la/l-a** trimis pe George **la/l-a** cumpărături.

Covorul strălucitor de **ne-a/nea ne-a/nea** încântat privirea.

Cu un **ne-am/neam** din Tecuci **ne-am/neam** întâlnit de sărbători.

- b) Ionuț **s-a/sa** gândit să meargă în vizită la bunica **s-a/sa**. El îi **i-a/ia** un frumos buchet de trandafiri, fiindcă **ia/ea** iubește mult florile. Bunica **i-a/ia** mulțumit și **s-a/sa** bucurat că îl vede. **la/l-a** oferit nepotului său o plăcintă cu mere. Ionuț **i-a/ia** mulțumit zâmbind. Ea **s-a/sa** gândit că **întro/într-o** zi va merge la școală să vadă ce note are nepotul **ei/iei**.

- c) Nepoata **s-a/sa** dus **la/l-a** bunica **s-a/sa**.

Ei **s-au/sau** întâlnit cu Ionuț **sau/s-au** cu Daniel?

Nea/Ne-a Gică **ne-a/nea** vorbit despre fulgii de **ne-a/nea**.

Dânsa **i-a/ia** invitat să **i-a/ia** bilete.

Oana **i-a/ia** oferit un cadou.

La/L-a dus și **la/l-a** cabană?

Ionuț și Oana **iau/i-au** spus despre ce este vorba.

- d) Bunica **i-a/ia** dat voie să **i-a/ia** cartea de pe raft.

Ionuț **s-a/sa** întâlnit cu prietena **s-a/sa** din copilărie.

De cum **sau/s-au** trezit, gândăceii își întind aripioarele **sau/s-au** piciorușele.

Cu toții **neam/ne-am** bucurat că suntem urmașii unui **neam/ne-am** harnic.

Învățătoarea **la/l-a** rugat pe George să meargă **la/l-a** tablă.

Iarna **ne-a/nea** împodobit sărbătorile din acest an cu **ne-a/nea** din belșug.

10. EVALUARE

1. Citește textul următor. Încercuiește toate cuvintele scrise cu liniuță de unire/despărțire.

Azi vom pleca în excursie la Cetatea Alba Carolina. De aceea, la începutul săptămânii, doamna învățătoare ne-a rugat să citim informații despre ceea ce vom vizita.

La ora șapte, toți copiii s-au strâns în curtea școlii. Fiecare dintre noi s-a pregătit atent pentru această experiență.

Când a sosit, șoferul autocarului ne-a întâmpinat zâmbind. Mama i-a mulțumit pentru răbdarea pe care o va avea cu noi.

Laura, colega mea de bancă, l-a salutat prima, apoi s-a așezat la locul ei.

Am pornit la drum, încântați că vom descoperi o pagină importantă din istoria străbunilor noștri.

2. Scrie câte o propoziție în care fiecare dintre cuvintele încercuite la exercițiul anterior să reprezinte un singur cuvânt.

3. Încercuiește forma care completează corect fiecare dintre următoarele propoziții:

- a) Acum **sa** / **s-a** luminat de ziua.
- b) Toate frunzele copacilor **sau** / **s-au** scuturat.
- c) Bunica **ia** / **i-a** din piață mere **sau** / **s-au** pere.
- d) Prietena **sa** / **s-a ia** / **i-a** adus o carte interesantă.
- e) **La** / **L-a** sfârșitul anului școlar, mă voi bucura de o vacanță **la** / **l-a** mare.
- f) Din cauza frigului, bunicul **la** / **l-a** băgat pe Grivei în casă.
- g) **Neam** / **Ne-am** întâlnit **la** / **l-a** magazin cu **nea** / **ne-a** Ionel, un **neam** / **ne-am** îndepărtat al mamei.
- h) **Iau** / **i-au** săniuța afară la apariția primilor fulgi de **nea** / **ne-a**.
- i) Copiii **iau** / **i-au** adresat invitatului mai multe întrebări despre activitatea **sa** / **s-a**.

 Corectează greșelile din următoarele enunțuri. Transcrie-le apoi în forma corectă.

a) Într-o zi, ne-a Andrei a cunpărat un buchet de flori pentru soția s-a.

b) Colegi săi iau vorbit despre pasiunea sa s-au despre stratul de ne-a depus ieri?

c) Vremea rea la scos de l-a căldură și l-a trimis să i-a mai multe lemne de la un ne-am din partea sa.

 Scrie câte o propoziție care să conțină:

a) **nea** și **l-a**;

b) **s-a** și **la**;

a) **l-au** și **dintr-o**;

Evaluare / Autoevaluare

Item	F.b.	B.	S.
I ₁	Încercuiește toate cele 7 situații.	Încercuiește cel puțin 5 din cele 7 situații.	Încercuiește cel puțin 3 din cele 7 situații.
I ₂	Alcătuiește și scrie corect toate propozițiile.	Alcătuiește și scrie corect cel puțin 4 propoziții.	Alcătuiește și scrie corect cel puțin 2 propoziții.
I ₃	Completează corect toate propozițiile.	Completează corect cel puțin 6 propoziții.	Completează corect cel puțin 3 propoziții.
I ₄	Identifică toate greșelile și scrie corect propozițiile.	Identifică toate greșelile și scrie corect cel puțin 2 propoziții.	Identifică toate greșelile și scrie corect cel puțin o propoziție.
I ₅	Alcătuiește și scrie corect cele 3 propoziții.	Alcătuiește și scrie corect cel puțin 2 propoziții.	Alcătuiește și scrie corect cel puțin o propoziție.

12. Scrierea unor cuvinte care se pronunță la fel, dar se scriu diferit

1. Citește cu atenție exemplele date și observă scrierea cuvintelor scrise îngroșat.

abate Nu te abate din drum! Matei e un abate bun.	a bate A bate adversarul nu e simplu pentru el.
acelor Vârful acelor de cusut este tare ascuțit.	a celor Cartea este a celor doi.
aduce Aș aduce o floare din grădină.	a duce A plecat de acasă pentru a duce flori mamei.
alor Le-am spus alor mei adevărul.	a lor A lor este camera aceea?
altădată Altădată erai mai atent!	altă dată Am scris în caiet o altă dată .
altfel Acum se va purta altfel cu tine.	alt fel Mâncăm acum un alt fel mâncare.
aplecat El stă aplecat peste balustradă.	a plecat Ionuț a plecat în vacanță.
aprinde Noi vom aprinde veiozele.	a prinde Datoria poliției e de a prinde infractorii.
aprins Focul este aprins .	a prins Pisica a prins un șoricel.
apus Soarele a apus .	a pus Oana a pus tacâmurile pe masă.
cade Ploaia cade mărunț.	ca de Are pene aurii ca de papagal.
casă Vreau o casă nouă!	ca să Trebuie să înveți ca să te descurci!
cândva Am fost prieteni cândva .	când va Când va auzi, se va speria.
câta A câta ai intrat?	cât a Nu știu cât a stat.
câteva Am cumpărat câteva casete cu povești.	câte va Nu știu câte va reuși să rezolve.
câțiva Câțiva au venit la spectacol.	câți va Câți va avea Maria pe listă?

III. CUVÂNTUL, PARTE DE VORBIRE

Ionuț ne conduce în tainele cuvintelor

1. Cuvântul – parte de vorbire

Reține!

Cuvintele fac parte din vorbirea noastră. Ele sunt părți de vorbire.

Cuvintele **denumesc**: lucruri, ființe, fenomene ale naturii.

Cuvintele **arată** însușiri.

Cuvintele **exprimă** acțiuni.

Cuvintele **exprimă** numere.

Cuvintele **țin** locul numelor.

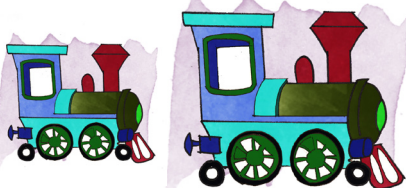
Cuvintele **fac** legături între alte cuvinte.

1. Scrie cuvântul corespunzător fiecărei imagini, ținând seama de întrebările date.

a) Ce sunt?

b) Cum sunt?

c) Ce fac?

3. Substantivul

Reține!

- Substantivul este partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii, acțiuni, stări sufletești.
- Substantivul se recunoaște după faptul că se poate număra:
un băiat – doi băieți;
o fată – două fete;
un tablou – două tablouri.
- Felul substantivelor:
 - a) substantive comune:
copil, casă, școală, măr, miel, pâine, minge, livadă;
 - b) substantive proprii:
România, Arad, Dunărea, Ionuț, Grivei, Munții Carpați.
- Numărul substantivelor:
 - a) numărul singular:
băiat, carte, grădină, munte, floare, brad;
 - b) numărul plural:
băieți, cărți, grădini, munți, flori, brazi.
- Genul substantivelor:
 - a) masculin: un băiat – doi băieți;
 - b) feminin: o masă – două mese;
 - c) neutru: un fes – două fesuri.

1. Subliniază substantivele:

scrie, carte, Ionuț, pisică, comunicare, cereale, fag, generos, oraș, comunică, calm, nume, ploaie, elev, penar, crizanteme, citește, frumoasă, Ana, rezolvă, cinstit, se mișcă, substantiv, vesel, Deva, Siret, rece, caiet, s-au privit, gingaș, România, tunet, Iași, junglă.

2. Subliniază cu o linie substantivele comune și cu două linii substantivele proprii:

Dunărea, Marea, Carpații și Prutul, iată cele patru hotare care-ndrăgesc pământul Țării Românești. Aduși în Dacia de împăratul Traian, rămași aici, în urma celei mai vajnice lupte ce-au văzut timpurile vechi, am păstrat în sângele nostru vitejia celor două popoare din care ne tragem.

(Alexandru Vlahuță - Țara. Poporul)

3. Încercuiește substantivele din coloanele de mai jos:

mănâncă	frumos	cântă	argint
mâncare	frumusețe	cântec	argintiu
mâncăcios	frumosul	cântăreț	argintar

4. Transformă, după model, următoarele substantive proprii în substantive comune:

• Iași - ieșean	Europa - _____
• Giurgiu - _____	Africa - _____
• Bârlad - _____	Irlanda - _____
• Timișoara - _____	Italia - _____
• Constanța - _____	Turcia - _____
• Craiova - _____	Germania - _____

5. Unește substantivele cu ceea ce denumesc:

fetiță

caiet

vânt

vulpe

ploaie

licurici

lalele

soare

ceață

urs

lucru

ființă

fenomen
al naturii

mamă

carte

brumă

viezure

mașină

lună

parcare

desen

poveste

dar

6. Încercuiește, în fiecare coloană, substantivul care se potrivește cu numărul său:

singular

elev

boli

argint

ceai

chibrituri

școală

mesa

plural

ochelari

floare

sânge

vremuri

girafă

ape

cărți

singular

aripi

fluture

coli

medic

mireasă

pasăre

pagini

plural

tufiș

oi

roți

leu

frate

femeie

cactuși

6. Adjectivul

Reține!

- **Adjectivul este partea de vorbire care arată însușirea unui substantiv.**
strălucitor, frumos, înalt, mic, rotund, gustos.
- **Adjectivul se acordă în gen și număr cu substantivul pe care îl determină:**

elev *silitor*, elevi *silitori*, elevă *silitoare*, eleve *silitoare*

1. Încercuiește, în lista dată, doar adjectivele:

soare, însořit, încrezător, albastră, mare, carte, generos, cald, copilăros, argintie, putere, ascultă, civilizat, cumpără, înflorită, România, înot, uimit, ud, plină.

2. Subliniază adjectivele din textele următoare. Indică, prin săgeată, substantivele determinate.

a) Steluțele argintii se așază peste pământul amorit. Casele poartă căciuli albe și pufoase. Sammy cel sprinten țopăie înaintea lui Ionuț și a Oanei. Are blana moale, acoperită de fulgi scânteietori de nea. Împreună sunt cei mai buni tovarăși de joacă.

b) Începuseră ploile reci de toamnă. Vântul împrăștia frunzele uscate pe poteci și frigul rece prinsese putere. Norii suri acoperiseră cerul senin făcând, din zile însorite, zile reci și posomorâte.

c) Pe o stâncă neagră, într-un vechi castel
Unde curge-n vale un râu mititel
Plânge și suspină tânăra domniță
Dulce și suavă ca o garofiță.

(Dimitrie Bolintineanu - *Muma lui Ștefan cel Mare*)

d) Stăpâni pe un pământ frumos, bogat și darnic, dacia erau viteji, mândri, netemători de moarte, cinstiți și drepti. Purtau părul lung, barba mare și stufoasă.

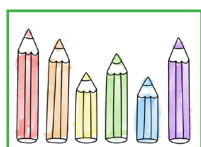
Femeile erau înalte, mândre la port, cu multă blândețe și duiosie în chipul lor frumos, în ochii lor mari, galeși, umbriți de gene lungi.

3. Scrie câte un adjectiv pentru fiecare dintre substantivele:

toamnă → _____ rodnică _____
 școală → _____
 vânt → _____
 frunze → _____
 rândunică → _____
 ploaie → _____

vânt → _____
 alee → _____
 elevă → _____
 gutuie → _____
 porumb → _____
 veveriță → _____

4. Scrie câte două adjective pentru substantivele exprimate de imaginile date:

→ _____
 → _____

→ _____
 → _____

→ _____
 → _____

→ _____
 → _____

→ _____
 → _____

→ _____
 → _____

5. Completează cu adjective potrivite:

a) Apa _____ a mării mângâie nisipul _____. Pe plaja _____ strălucesc scoicile _____. Valurile _____ se lovesc de stâncile _____.

Soarele _____ se îndreaptă spre apus. Pescarii _____ se întorc la malul mării. A fost o zi _____, căci, cu _____ noroc și au prins _____ pești.

b) Ghiocelul _____ își înalță lujerul _____. În vârful lui, strălucește floarea _____ ca neaua. Petalele _____ se deschid și o _____ rază de soare le mângâie. Cu glas _____ și _____, ghiocelul anunță sosirea _____ primăveri.

6. Schimbă numărul adjectivelor:

albă → _____
 mică → _____
 generos → _____
 strângător → _____
 speriat → _____
 hotărât → _____

uriașe → _____
 albastre → _____
 mărunte → _____
 agitați → _____
 colorate → _____
 curioși → _____

IV. CUVÂNTUL, PARTE DE PROPOZIȚIE

Oana ne ajută să descoperim tainele cuvintelor
ca părți de propoziție.

1. Cuvântul – parte de propoziție

Reține!

- Părțile de vorbire se folosesc în propoziții și, astfel, devin **părți de propoziție**.
- Ele răspund la diferite întrebări și îndeplinesc funcții diferite.
Andrei rezolvă o problemă. (cine?)
Azi m-am întâlnit cu Andrei (cu cine?)
Am vorbit cu mama despre Andrei (despre cine?)
- Cuvintele de legătură (**și, sau, pe, la**) **nu au** funcție în propoziție.

1. Identifică întrebarea la care răspunde fiecare cuvânt subliniat. Scrie întrebarea în paranteză.

- a) Vacanța () de vară se apropie.
- b) În vacanță () vom merge la mare.
- c) Acum face planul de vacanță. ()
- d) Noi () vom călători () cu trenul. ()

2. Încercuiește cuvintele de legătură (care nu devin părți de propoziție).

- a) Cumpărăm de la magazin caiete de matematică.
- b) Bunicul și bunica locuiesc la țară.
- c) Colorăm sau pictăm fructele din desen?

3. Precizează numărul părților de propoziție din fiecare enunț. Scrie în casetă cifra corespunzătoare acestui număr.

- a) Marcela culege cireșele coapte.
- b) Tata pune merele în lăzi din lemn.
- c) Doi colegi pleacă în recreație.
- d) Matei și Mihai au doi ani.

3. Predicatul

Reține!

- **Predicatul este partea principală de propoziție care arată ce face subiectul.**

Un copil aleargă (ce face?) prin curte.

- **Locul predicatului în propoziție:**

a) la început;
Vine poștașul.

b) în interior;
El aduce un plic.

c) la sfârșit.
Acum plouă.

- **Predicatul se acordă în persoană și număr cu subiectul.**

S.
Copilul
singular,
pers. a III-a

P.
citește.
singular
pers a III-a

S.
Copiii
plural,
pers a III-a

P.
citesc.
plural,
pers a III-a

S.
Noi
plural
pers. I.

P.
citim.
plural
pers. I.

S.
Tu
singular
pers a II-a

P.
citești.
singular
pers a II-a

1. Subliniază, cu o linie, predicatele din propozițiile date.

- a) Joi, noi vom pleca în excursie.
Oana a desenat o pădure deasă.
Începe spectacolul curând?
Părinții tăi au venit.
Ionuț este acasă.

- Un bătrân avea trei feciori.
Bunicul citește o carte despre albine.
Mama pregătește cina.
Trăiesc în bună înțelegere cu vecinii.
Șoferul conduce mașina cu prudență.

- b) Ionuț umbla pe cărarea din pădure. Deodată se opri. Arătă cu brațul spre un copac. Strigă de bucurie:
— Am văzut o veveriță!
Oana căută cu privirea micul animal.

2. Subliniază predicatele din propozițiile date și precizează oral locul lor:

- a) Sub fina mângâiere a soarelui, pământul tresare.
- b) S-au întors păsările călătoare.
- c) Apa sună somnoroasă.
- d) Ionuț este în clasă.
- e) Erau trei fete de împărat.

3. Scrie întrebările potrivite pentru cuvintele subliniate:

- Tu vorbești despre întâmplarea din metrou? _____
- Copiii au primit ca premiu multe cărți de colorat. _____
- Și noi vom călători cu vaporul? _____
- Vor veni colegii mei de clasă. _____

4. Completează enunțurile răspunzând la întrebări:

- _____ apa râului. (ce face?)
- Crengile copacilor _____ de greutatea fructelor. (ce fac?)
- Noi _____ la vară în tabără. (ce vom face?)
- Cei patru elevi _____ la serbare. (ce fac?)
- _____ pisica. (ce a făcut?)
- Mama _____ fructe și legume. (ce face?)
- Elevii _____ fructele din livadă. (ce au făcut?)

5. Completează cu predicate potrivite:

- Elevii _____ lecția.
- _____ primăvara veselă!
- Albina cea harnică _____.
- Acum _____ Sorin și Camelia.
- Voi _____ ieri la circ.
- Ionuț _____ poezia la română.
- Toamna _____ o plapumă de frunze.
- Printre norii cenușii _____ soarele palid.
- În casă _____ Sandu și Magda.

10. Înlocuiește predicatelor cu altele cu sens asemănător:

- Florile **se ofilesc** în ghiveci. Florile _____ în ghiveci.
- Noi **călătorim** în vacanță. Noi _____ în vacanță.
- Ele **aleargă** pe terenul de sport. Ele _____ pe terenul de sport.
- Oana **vine** în vizită. Oana _____ în vizită.
- Copiii **urmăresc** o emisiune. Copiii _____ o emisiune.

11. Taie forma greșită a predicatului:

- Lilieci **vede/văd** noaptea.
- Soarele **încălzește/încălzesc** pământul.
- Iepurilă **fug/fuge** repede.
- Elevul **citesc/citește** corect.
- Ionuț **mergi/merge** la școală.
- Caietele **este/sunt** pe birou.
- Zidarii **construiește/construiesc** o casă din cărămidă.
- Păsărelele **zboară/zbor** spre țările calde.
- Copiii **merge/merg** în drumeție.

12. Alcătuieste enunțuri în care predicatelor să fie exprimate prin verbe:

- la numărul plural, persoana a II-a;

- la numărul singular, persoana a III-a;

- la numărul plural, persoana I;

- la numărul singular, persoana a III-a.

13. Transcrie textul în caiet, realizând acordul fiecărui predicat cu subiectul.

Mama îi **cumpărăm** lui Ionuț o bicicletă. Ea îi **ziceți**:

— Astăzi, de ziua ta, îți **dăruiește** o bicicletă. Să **fim** atent pe unde circuli!

— **Ai înțelegem**, mămico, **spun** Ionuț.

El **circulăm** întotdeauna foarte prudent, doar pe pista special **amenajată** pentru bicicliști.